

Wijkvisie Katendrecht-Wilhelminapier

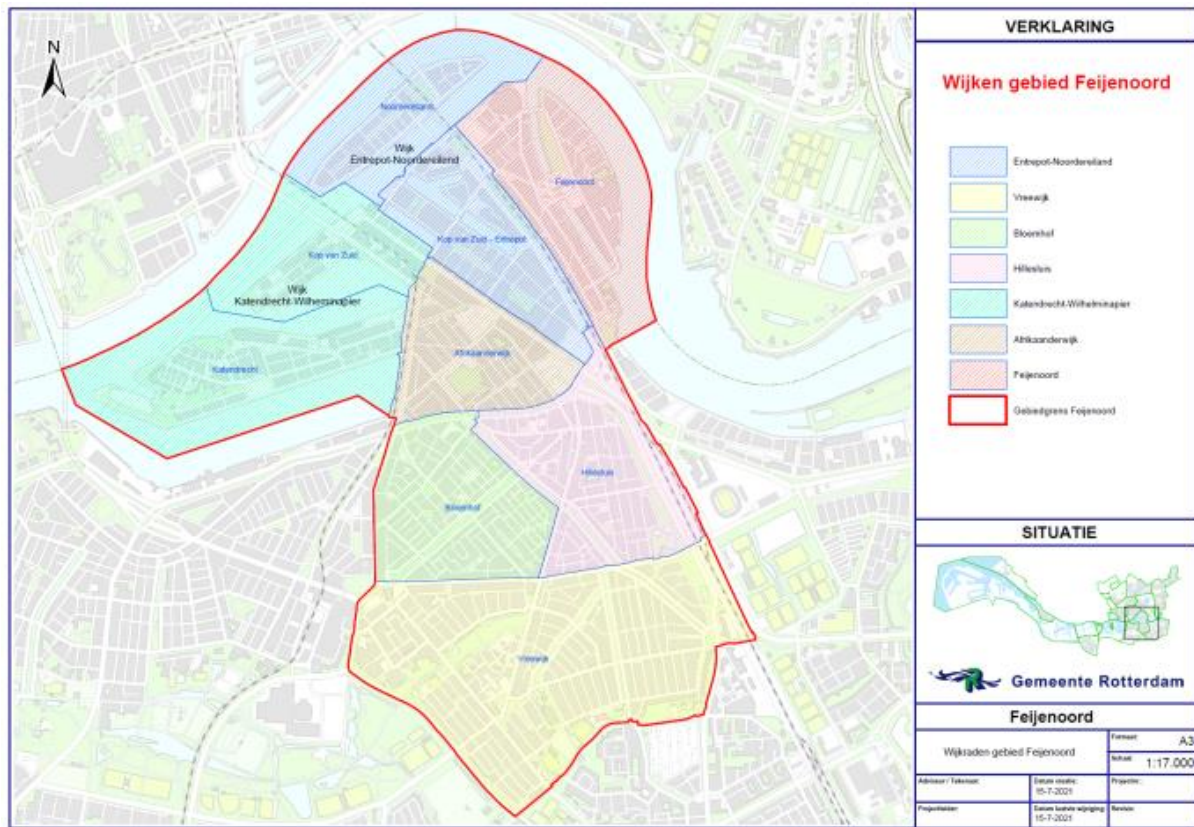

Gemeente
Rotterdam

wijkraad
Katendrecht-
Wilhelminapier

Katendrecht-Wilhelminapier

Deze wijkvisie betreft de wijken Katendrecht en Kop van Zuid. Aangezien voor deze twee wijken samen de naam **'Katendrecht-Wilhelminapier'** wordt gebruikt, en om te voorkomen dat er termen door elkaar worden gebruikt, zal er in dit document naar de wijk Kop van Zuid worden gerefereerd als **'Wilhelminapier'**.

Inhoudsopgave Wijkvisie

1 Inleiding	4
2 Beeld van de wijk.....	5
2.1 Identiteit Katendrecht-Wilhelminapier.....	5
2.2 Terugblik 2018-2022.....	5
2.3 Staat van de wijk	5
2.4 Indicatoren	8
2.5 Netwerk van de wijk.....	8
2.6 Sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen (SWOT)	10
2.7 Toekomstbeeld	11
3 Ambities, knelpunten, behoeften en wensen vanuit de wijk.....	12
3.1 Inleiding	12
3.2 Ambities, behoeften en wensen	13
3.3 Wijkopgaven	16
Bijlage 1 – Indicatoren Staat van de Wijk.....	20
Bijlage 2 – Toelichting SWOT-analyse.....	25
Bijlage 3 – Verwerking participatie Katendrecht-Wilhelminapier.....	27

Bijlage los bijgevoegd: Wijkidentiteit(en) Rapportage Katendrecht-Wilhelminapier

1 Inleiding

Op 16 maart 2022 is de nieuwe wijkraad Katendrecht-Wilhelminapier gekozen. De wijkraad vormt de spil in de samenwerking tussen de wijk en de gemeente. Via de wijkraad kunnen bewoners, organisaties en ondernemers bij de gemeente aandacht vragen voor dingen die zij belangrijk vinden.

De wijkraad en de gemeente maken in samenspraak met bewoners en wijkpartners een wijkakkoord. Het wijkakkoord vormt de basis voor de samenwerking in de wijk. Hierin staat wat er volgens de bewoners de komende bestuursperiode (tot en met 2026) moet gebeuren om de wijk beter te maken.

Om te kunnen bepalen welke opgaven aandacht verdienen, is het belangrijk eerst inzicht te krijgen in wat de wijken kenmerkt en hoe ze ervoor staan. Waar liggen de grootste uitdagingen? In het hoofdstuk 'Beeld van de wijk' wordt ingegaan op de staat van de wijk Katendrecht-Wilhelminapier. Daarbij komen ook de sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen (SWOT) aan bod. Ook wordt ingezoomd op de identiteit van de wijk en wordt er kort teruggeblikt op de voorgaande bestuursperiode.

In het hoofdstuk erna wordt vervolgens gekeken naar wat de bewoners van Katendrecht-Wilhelminapier zeggen nodig te hebben, om de wijk aantrekkelijk en leefbaar te houden, én aan welke ambities de gemeente en de wijk gaan werken de komende jaren.

2 Beeld van de wijk

2.1 Identiteit Katendrecht-Wilhelminapier

De wijk Katendrecht-Wilhelminapier was en is de afgelopen decennia volop in ontwikkeling. Wonen, werken en bedrijvigheid gaan er hand in hand. De wijk kent een grote diversiteit aan bewonersgroepen. De sociale, culturele en economische verschillen zijn aanzienlijk en nemen toe. Dat zorgt voor veel levendigheid, maar het kan ook (gaan) schuren.

Het schiereiland Katendrecht was ooit een dorp. Bewoners noemen het ook wel een ‘oerwijk’ van Rotterdam. De wijk kent een roerig scheepvaartverleden. Van oudsher bestaan er sterke sociale netwerken tussen bewoners. De bewonersbetrokkenheid is groot, hierdoor staat de oude kern van Katendrecht nog overeind. Tegelijk is de wijk de afgelopen jaren enorm veranderd. Er zijn honderden nieuwe woningen gebouwd op Katendrecht. Op de naastgelegen Wilhelminapier zijn daarnaast talloze grootschalige nieuwbouwprojecten verrezen, veelal architectonische hoogstandjes.

Het contrast tussen ‘het dorpse’ en ‘het grootstedelijke’ maakt de wijk spannend en zeer levendig. Het draagt voor een groot deel bij aan haar populariteit. Bewoners maken zich zorgen over de grootsheid en snelheid van het vele bouwen, en het voortduren ervan. “Kan het een tandje minder?”, is een breed gedragen vraag aan het adres van de Gemeente Rotterdam.

2.2 Terugblik 2018-2022

In de voorgaande bestuursperiode zette de wijkraad Katendrecht-Wilhelminapier zich in om de stem van bewoners van Katendrecht-Wilhelminapier te laten horen. De belangrijkste vijf doelen op de wijkagenda 2019-2022 waren:

- De leefbaarheid op de eilanden vergroten.
- De veiligheid verbeteren.
- De wijk bereikbaar houden.
- Groene buitenruimtes behouden en nieuwe toevoegen.
- Werken aan een sterk ondernemersklimaat.

2.3 Staat van de wijk

De analyse van de staat van de wijk bestaat uit vier onderdelen.

Onderdeel 1: Typering van de wijk

Katendrecht-Wilhelminapier ligt dicht bij het centrum van Rotterdam. In korte tijd heeft de wijk zich ontwikkeld tot populaire woonbuurt met veel stedelijke hotspots, uitgaansgelegenheden, culturele voorzieningen en evenementen. Populaire plekken zijn onder meer Deliplein, theater Walhalla, Luxortheater, LantarenVenster, Hotel New York en het ss Rotterdam.

Voor de komende jaren staan er diverse bouw- en ontwikkelplannen op de agenda. Bovendien wordt een nieuw stuk stadscentrum ontwikkeld in de tussengelegen Rijnhaven.

De snelle vernieuwing en verdichting van het gebied heeft ook een keerzijde: bewoners klagen de laatste jaren steeds meer over bouwoverlast, een slechte bereikbaarheid van de wijken, parkeerdruk en verkeersonveiligheid. Daarnaast legt de toename van cruiseschepen op de Wilhelminapier extra (milieu)druk op de buurt. Daarnaast raken de bestaande sociale netwerken (op Katendrecht) aangetast door een tekort aan goedkopere woningen.

Vanuit de eerdere wijkagenda zijn de volgende actiepunten nog niet ingelost:

- Een nieuwe ontmoetingsplek voor bewoners op de Wilhelminapier (sociale netwerk is hier niet op orde).

- Een inperking van de jongerenoverlast op de Wilhelminapier (rijgedrag/lachgasgebruik).
- Een betere bereikbaarheid van de wijk.
- Meer aantrekkelijke groene buitenruimtes.
- De opzet van een ondernemersvereniging op de Wilhelminapier.
- Een stop op de verdere uitbreiding van horeca.

Onderdeel 2: Het wijkprofiel en de wijk in (kern)cijfers

Bevolking:

- Op de Wilhelminapier wonen 2.687 inwoners (in 2021).
- Op Katendrecht wonen 5.713 inwoners (2021)
- Op de Wilhelminapier is het aantal inwoners en huishoudens (t.o.v. 2019) licht gedaald, met enkele tientallen. Het aantal woningen is gelijk gebleven (1.682) en het aantal arbeidsplaatsen licht gestegen (met ruim 200).
- Op Katendrecht is het aantal inwoners, huishoudens, woningen en arbeidsplaatsen (t.o.v. 2019) flink gestegen.
- De sociale- en culturele achtergronden en de inkomensniveaus van bewoners zijn zeer divers.

Leeftijdsopbouw			
	Wilhelminapier	Katendrecht	Rotterdam
Tot 15 jaar	8%	18%	16%
15-65 jaar	84%	70%	69%
65 jaar en ouder	8%	13%	16%

Fysiek: (woningen, openbare ruimtes en voorzieningen)

- De woningverdeling naar bezit is redelijk in balans op Katendrecht. Sociale huur is 39%, particuliere huur is 31% en eigenaar-bewoners is 30%.
- Voor de Wilhelminapier is de woningverdeling: sociale huur 31%, particuliere huur 43% en eigenaar-bewoners 26%.
- De woningvoorraad op de Wilhelminapier is zeer jong; alle huizen zijn vanaf 2000 gebouwd.
- Op Katendrecht is 21% van de woningen voor 1945 gebouwd; van 1980 tot 1999 is 27% van het huidige bestand gebouwd; en vanaf 2000 nog eens 43%.
- De gemiddelde WOZ-waarde per m2 ligt ver boven het gemiddelde van Rotterdam (€ 2.712). Op Katendrecht is dit € 3.695 op de Wilhelminapier € 4.629.
- Het percentage kwetsbare meergezinswoningen ligt op Katendrecht (22%) ongeveer even hoog als het gemiddelde in Rotterdam (23%). Op de Wilhelminapier is dit 0%.
- Op Katendrecht en de Wilhelminapier ligt het percentage inwoners dat tevreden is over de huidige woonsituatie boven het gemiddelde van Rotterdam (67%), respectievelijk op 75% en 82%. Dat is inclusief woning, buurt, mensen en voorzieningen.
- Mensen zijn minder tevreden dan gemiddeld in Rotterdam (48%) over het totale aanbod aan voorzieningen. Op Katendrecht is 44% van de bewoners tevreden met het aanbod, op de Wilhelminapier 43%.
- Over de aanwezigheid van eerstelijnszorg is men wel tevreden, op Katendrecht 89% van de bewoners, op de Wilhelminapier 91%.
- Slechts 47% van de bewoners van Katendrecht vindt het aanbod aan winkels voor de dagelijkse boodschappen voldoende, tegen 78% van de bewoners op de Wilhelminapier. Het gemiddelde in Rotterdam ligt op 88%.

- Ook minder dan gemiddeld in Rotterdam is men in deze wijken tevreden over het aantal sportvoorzieningen en voorzieningen voor ouderen. Bewoners van de Wilhelminapier vinden bovendien dat er onvoldoende (speel)plekken voor kinderen en jongeren zijn, en plekken voor gezamenlijke bewonersactiviteiten.
- Bewoners ervaren meer dan voorheen vervuiling van de openbare ruimte, zoals het naast containers plaatsen van vuil, en rommel op straat.
- Bewoners zien de wijken graag vergroenen.
- Bewoners ervaren veel agressief rijgedrag. Ze geven aan dat er vaak te hard wordt gereden en op stoepen wordt geparkeerd.
- Op Katendrecht zijn bewoners minder tevreden over de veiligheid op fietsenpaden en stoepen, en over de toegankelijkheid van de wijk voor de auto.

Veiligheid

- De algemene veiligheidsbeleving op zowel Katendrecht als de Wilhelminapier ligt een flink stuk boven het Rotterdams gemiddelde (108, op een schaal van 200). Op Katendrecht op 131, op de Wilhelminapier op 139.
- Opvallend is dat de veiligheidsbeleving van bewoners vaak toch minder positief is dan de feitelijke veiligheidssituatie.
- Op Katendrecht is het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven en meldingen van vandalisme ten opzichte van de meting van 2020 gedaald. Toch ervaren méér bewoners geweld, bedreiging en vandalisme als buurtproblemen dan voorheen.
- Ook op de Wilhelminapier wordt de situatie voor vandalisme en diefstal negatiever beoordeeld dan meldingen en registraties aantonen. Wel is hier sprake van een stijging van het aantal inbraken in garages en schuren.
- Zowel bewoners op Katendrecht (18%) als die op de Wilhelminapier (16%) ervaren overlast van groepen jongeren. Voor heel Rotterdam ligt dat gemiddelde op 14%.
- Opvallend is ook het hoge aantal overlastmeldingen van het leefmilieu (per 1000 inwoners) op de Wilhelminapier, dat ligt op 111. Op Katendrecht ligt dat op 33, het Rotterdams gemiddelde is 57.
- De ervaren drugsoverlast in de eigen buurt ligt lager dan het Rotterdams gemiddelde (12%). Voor Katendrecht ligt dat op 8%, voor de Wilhelminapier op 7%.

Werk & Inkomen

- Het gemiddelde gestandaardiseerde huishoudinkomen op Katendrecht ligt rond het stedelijk gemiddelde (€ 29.000). Op de Wilhelminapier ligt het gemiddelde gestandaardiseerde huishoudinkomen tweemaal zo hoog, op: € 58.3000
- De inkomens- en opleidingsniveaus van bewoners op Katendrecht lopen sterk uiteen.
- De inkomens- en opleidingsniveaus van bewoners op de Wilhelminapier zijn over het algemeen relatief hoog, zeker in vergelijking met de omliggende wijken.
- Vergeleken met het Rotterdams gemiddelde (13%) ligt het werkloosheidspercentage op de Wilhelminapier erg laag (3%). Katendrecht loopt hierin gelijk op met het Rotterdams gemiddelde.
- Op Katendrecht krijgt 1% van de bewoners schuldhelpverlening, iets meer dan het Rotterdams gemiddelde (0,8%). Op de Wilhelminapier ligt dit percentage op 0,4%.

Sociaal

- Het percentage voortijdige schoolverlaters ligt in beide wijken lager dan het Rotterdams gemiddelde (2,5%). Op Katendrecht ligt dat percentage op 0,7%. Op de Wilhelminapier op 1,9%.
- Op de Wilhelminapier ligt de groep jongeren (18 t/m 22 jaar) met een startkwalificatie met 77% flink boven het Rotterdams gemiddelde (62,6%). Voor Katendrecht komt dit percentage op 63,7%.

- Zowel de bewoners op Katendrecht als op de Wilhelminapier zijn meer dan gemiddeld in Rotterdam (78%) tevreden met de kwaliteit van hun leven. Voor Katendrecht is dat 82%, voor de Wilhelminapier 87%.
- De zelfredzaamheid (zowel subjectief als objectief) van bewoners op de Wilhelminapier ligt ruim boven het Rotterdams gemiddelde.
- De zelfredzaamheid (zowel subjectief als objectief) van bewoners op Katendrecht ligt lager dan op de Wilhelminapier, maar wel boven het Rotterdams gemiddelde. Bovendien is zowel de subjectieve als objectieve zelfredzaamheid van bewoners op Katendrecht het afgelopen jaar verbeterd.
- Meer bewoners dan in de vorige meting geven aan dat zij moeite hebben met de Nederlandse taal. Ze hadden taalhulp nodig bij bijvoorbeeld de huisarts of aan een loket.
- De objectieve samenredzaamheid op Katendrecht ligt boven het Rotterdams gemiddelde en is in 2022 nog verder verhoogd. De subjectieve samenredzaamheid is iets gedaald, maar ligt nog wel flink boven het Rotterdams gemiddelde.
- De objectieve samenredzaamheid op de Wilhelminapier ligt rond het Rotterdams gemiddelde. De subjectieve samenredzaamheid ligt vrij ver onder Rotterdams gemiddelde (bewoners kennen elkaar minder goed, gaan minder met elkaar om etc.)
- Veel bewoners van de Wilhelminapier sporten wekelijks (69%), dat ligt ver boven het Rotterdams gemiddelde (55%). Op Katendrecht gaat het om 57%.
- Bewoners van de Wilhelminapier maken nauwelijks gebruik van voorzieningen in het sociale domein zoals Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, 97% doet dat niet. Op Katendrecht maakt 76% geen gebruik van dergelijke voorzieningen. Het Rotterdams gemiddelde ligt hierbij op 74%.
- Relatief veel bewoners op Katendrecht zijn actief als vrijwilliger, doen mee aan een bewonersinitiatief of betrokken bij het maken van plannen voor buurt of stad. Op de Wilhelminapier zijn bewoners minder vaak actief als vrijwilliger of bij bewonersinitiatieven. Ze zijn wel meer dan gemiddeld in Rotterdam betrokken bij het maken van plannen voor buurt of stad.
- Zowel op Katendrecht (71%) als op de Wilhelminapier (75%) zijn bewoners trots op hun eigen buurt. Het gemiddelde in Rotterdam ligt op 52%.
- Op Katendrecht voelt 63% van de bewoners zich verbonden met de buurt, op de Wilhelminapier is dit 52%. Het Rotterdams gemiddelde ligt op 50%.
- Algemeen aandachtspunt: de over het algemeen gunstige cijfers houden verband met de instroom van nieuwe bewoners in de vele nieuwe, duurere woningen en verbloemen mogelijk sociale problematiek in een deel van de huishoudens van Katendrecht.

2.4 Indicatoren

In de bijlage is een overzicht te vinden van belangrijke indicatoren van de twee wijken voor de staat van de wijk. Deze cijfers en gegevens zijn ook terug te vinden op:

www.wijkprofiel.rotterdam.nl

Op deze website staan ook de definities en bronnen van de indicatoren.

2.5 Netwerk van de wijk

In de wijk Katendrecht-Wilhelminapier zijn vele partijen actief die ieder op hun eigen manier een bijdrage leveren aan het prettig, gezond en veilig wonen, werken en leven in de wijk. Er zijn onder meer diverse bewonersorganisaties, woningcorporaties, vele VvE's, instellingen voor zorg & welzijn, scholen, geloofsgemeenschappen, jeugd- en cultuurorganisaties, een ondernemersvereniging (alleen op Katendrecht) en maatschappelijke ondernemers. De

politie, wijkagent en Buurtpreventie dragen ook hun steentje bij. De Gemeente Rotterdam werkt nauw samen met de vele partijen, zowel op uitvoerend als tactisch/strategisch niveau en zoveel mogelijk op locatie.

Zorg en Welzijn	SOL House of Hope Logeershuis De Buren Musa Ouderencomplex Huis van de Wijk t Steiger Opzoomermee
Onderwijs	De Schalm De Globetrotter Young Waldorf De Passie Codarts In Holland Hogeschool Rotterdam
Jeugd	Platform Katendrecht SOL Circus Rotjeknor
Sport en Buiten	SOL Speeltuinenvereniging Katendrecht
Veiligheid	Politie Wijkagent Buurtpreventie
Ondernemers	BIZ Katendrecht BIZ Wilhelminapier
Maatschappelijk ondernemers	Platform Katendrecht Bakkers werkplaats Verhalenhuus Belvedere
Religieus	Moskee Kerk
Cultuur	Walhalla Cultuur Concreet Cultuurscout Corrie Janssen Danst
Bewoners	Actieve bewoners Vrijwilligers Buurt Bestuurt Buurtpreventie Prikclub Kaapse Kringen Vereniging bewonersbelangen Wilhelminapier
Fysiek en Wonen	Woonstad Stadswonen VvE 010
Onderzoek	Veldacademie Zeewaardig

2.6 Sterke en zwakke punten, kansen en bedreigingen (SWOT)

Sterkte punten

Veiligheid
Ligging aan het water
Ligging nabij het centrum
Historie (scheepvaartverleden)
Moderne architectuur
Veel horeca, sterk cultuuraanbod
Actieve bewoners

Zwakke punten

Slechte bereikbaarheid, (verkeer)overlast en parkeerdruk door de vele bouwactiviteiten
Weinig groen
Weinig winkels voor dagelijkse boodschappen
Weinig sociale voorzieningen
Grote sociaaleconomische verschillen tussen bewoners
Minder sociale verbintenis met de eigen buurt (op de Wilhelminapier)

Kansen

Betaalbare nieuwbouw voor de bewoners van de wijk
Aanleg meer groen/parken
Nieuwe ontmoetingsplekken creëren
Activeren/bijeenbrengen bewoners Wilhelminapier
Vertrek veevoederbedrijf Provimi in 2024 (ruimte voor groen/nieuwe voorzieningen en verbeteren verkeersveiligheid).
Ruimte voor makersbranche in oudbouw en retail voorzieningen

Bedreigingen

Nieuw bestemmingsplan (ambitie: 6000 tot 8000 nieuwe woningen)
Verdere verdichting
Groeiende kloof arm en rijk
Jeugd en ouderen trekken wijken uit
Identiteitsverlies Katendrecht
Verdichting en hittestress
Toestroom van veel toeristen en recreanten naar de wijk

Opgave voor de komende vier jaar:

Hoe zorgen we ervoor dat Katendrecht-Wilhelminapier aantrekkelijk en leefbaar blijft en niet ten onder gaat aan haar eigen succes?

In het volgende hoofdstuk wordt uiteengezet wat daarvoor nodig is volgens bewoners.

2.7 Toekomstbeeld

Door in gesprek te gaan met bewoners heeft de wijkraad een beeld gekregen van de wensen van de meeste bewoners. De wijkraad heeft hierbij een eigen afweging gemaakt voor de gehele wijk en komt hiermee tot onderstaand gedroomd toekomstbeeld.

In 2030 liggen de jaren waarin er volop nieuwe woningen en gebouwen werden gebouwd achter ons. Op de Wilhelminapier is er sterk ingezet op groen. Van een parkeerterrein is er een park gemaakt. De kades zijn groen, de bomen bieden schaduw en men flaneert in de zon.

Het eerste wat opvalt bij De pols van Katendrecht en bij het Metrostation Wilhelminaplein, zijn de vele vormen van betaalbare deelmobiliteit waar bezoekers en bewoners uit kunnen kiezen. Elektrische fietsen en elektrische scooters staan in speciale rekken. Er rijden ook elektrische shuttlebussen en golfkarretjes. Zo kunnen bezoekers die minder mobiel zijn ook achter in de wijk komen.

Het tweede in het oog springende element is het vervoer over water. Op verschillende plekken zijn er haltes voor de waterbus. Deze verbindt de Noord en de Zuidoever en vaart de hele dag, elke 20 minuten is er een. In de Rijnhaven zijn er verschillende watersporten te beoefenen. Het water van de Rijnhaven, de Maashaven en De Maas is altijd dichtbij. Vanuit verschillende hoeken en plekken is er vrij zicht op het water.

Door de wijk heen zijn er meerdere ontmoetingsplekken voor bewoners. Langs het water, aan de kant van de Maas, is er een sportroute uitgezet. Verschillende fitnessstoestellen staan in de buitenlucht, gratis voor wie dit wil gebruiken. Spelende kinderen rennen achter elkaar aan terwijl ouders en opvoeders ontspannen op een bankje zitten, omringd door groen.

Je ziet mensen elkaar groeten op straat. Een oudere dame wordt bij het uitstappen van de bus geholpen door een jongere buurtbewoner.

Je ervaart de historie van Katendrecht in combinatie met een spannende mix van nieuwbouw. De Wilhelminapier voelt grootstedelijk aan en tegelijkertijd als een echte woonwijk met ook hier spelende kinderen in het groen.

De horeca bestaat uit dag- en avondhoreca waarbij er voor elke beurs, klein of groot, genoeg keuze is. Verspreid door de wijk zijn er een aantal winkels te vinden van kleine ondernemers: een bakker, een slager, een bloemist; de drogist en een leuke cadeaushop zitten naast elkaar. En laten we die leuke tweedehandskledingshop niet vergeten! Te vinden naast het repaircafe en de fietsenmaker.

Er is een veelvoud aan culturele activiteiten en een actief netwerk van jongerenwerkers, maatschappelijk werk en ouderenzorg.

Bij het wijkkantoor kan je zonder afspraak binnenlopen en je vraag stellen. Ook is hier het woonregistratiekantoor voor bewoners. Iedereen die in onze wijk woont en op zoek is naar een woning, koop- of huur, kan zich op de voorranglijst voor bewoners laten zetten. Hele families wonen bij elkaar in de buurt. Ze zorgen voor een verbinding in de wijk.

Het pop up zwembad met verwarmd water, glijbaan en speeltoestellen op het Katendrechtse Hoofd trekt van 1 april tot 1 oktober veel bezoekers. Iedereen geniet.

Dit is onze wijk. We zijn er trots op.

3 Ambities, knelpunten, behoeften en wensen vanuit de wijk

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de wijkontwikkeling en de gevolgen hiervan voor de inwoners centraal. Welke ambities hebben bewoners met de wijk? Welke knelpunten zien zij en wat zijn hun wensen en behoeften? Daar gaat dit hoofdstuk dieper op in.

Feit is dat het aantal bewoners in de wijk de afgelopen jaren fors is gegroeid. Onder meer door de oplevering van de woontorens Fenix en De Groene Kaap op Katendrecht. Op de Wilhelminapier zijn in de afgelopen jaren ook meerdere woontorens opgeleverd en hebben zich honderden nieuwe bewoners gevestigd. Katendrecht groeide tussen 2013 en 2022 met 2145 inwoners: van 4500 (in 2013) naar 6645 (in 2022). Dat is een groei van 48%. Wilhelminapier groeide met 500 inwoners: van 2255 naar 2755. Dat is een groei van 22%.

Bouwplannen gemeente

Het bouwen gaat ook de komende jaren door. De gemeente Rotterdam wil de komende vijf jaar 6000 tot 8000 nieuwe woningen bij laten bouwen op Katendrecht-Wilhelminapier.

De volgende (ver)bouwprojecten staan op de agenda:

- Philadelphia en Havana (De Sax)
- Chicago (Ontwikkeling parkeerplaats Hotel New York)
- Baltimore plot (Peter Stuyvesant Building)
- Vier woontorens op de kop van de Rijnhaven
- Rijnhavenpark inclusief park Nelson Mandelapark
- Bay House
- The View fase 2
- Santos
- Pols Zuidzijde (nu politiebureau)
- Bundweg
- Oechies
- Codrico-terrein
- De Scharnier
- Provimi
- De Schalm en het Steiger

De wijkraad begrijpt dat er nieuwbouw nodig is om de tekorten op de woningmarkt op te lossen. Door de transformatie van havengebied naar woonwijk liggen er kansen in de wijk Katendrecht-Wilhelminapier. Toch zien we ook een aantal forse knelpunten opdoemen, waaronder verder oplopende verkeersproblemen, meer druk op de bestaande voorzieningen in de wijk, en zorgen over het beheer van de buitenruimte.

Om Katendrecht-Wilhelminapier de komende jaren aantrekkelijk en leefbaar te houden heeft de wijkraad vijf thema's benoemd, en per thema de ambities en knelpunten geformuleerd. De thema's zijn:

- Wijkontwikkeling
- Buitenruimte
- Mobiliteit
- Welzijn
- Ondernemen

3.2 Ambities, behoeften en wensen

In dit hoofdstuk zetten we de ambities uiteen, en benoemen we tevens de zorgen, behoeften en wensen van wijkbewoners per thema. De gegevens en input voor dit hoofdstuk heeft de wijkraad verzameld tijdens bewonersavonden en bewonersenquête's. Als bijlage zijn de tijdens participatiemomenten opgehaalde behoeften en wensen uit de wijk toegevoegd.

Thema 1: Wijkontwikkeling

Wonen & werken

De wijk ondergaat de komende jaren een forse ingreep. Er komen 6000 tot 8000 woningen bij volgens de nu bekende plannen. De intensiteit van het ruimtegebruik zowel op de grond als op het water is daarmee hoog. Zoals sommige bewoners zeggen: Kan het niet een tandje minder gemeente?

Het is goed toeven in onze wijk en we willen graag dat iedereen, ongeacht het besteedbaar inkomen, een plek kan bemachtigen in een van de nieuwe wooncomplexen, met name de ouderen die hun hele leven op Katendrecht hebben gewoond en naar een kleinere (senior) woning willen verhuizen of de kinderen van deze Katendrechtters die graag in de wijk willen wonen.

Om het draagvlak voor de nieuwbouw te vergroten verdienen de knelpunten meer aandacht. Bij een zo'n grote toename van het aantal bewoners neemt de kans op (geluids)overlast toe. De druk op de toch al beperkte voorzieningen in de wijk wordt verder vergroot. De verbinding tussen de huidige bewoners en de nieuwkomers verdient aandacht.

Toerisme

Katendrecht en Wilhelminapier zijn aantrekkelijke uitgaansgebieden met veel publiektrekkers. Naar verwachting neemt het aantal toeristen hier de komende jaren nog verder toe. Dit boven op de instroom van nieuwe bewoners. Dit vergt kritisch kijken naar de programmering van het cultureel aanbod en evenementen in onze wijk. Wij denken dat we met het huidige aanbod, en de komst van het Landverhuizersmuseum en het strand bij de Rijnhaven, het maximum aan toeristentrekkers hebben bereikt.

Participatie

Tot nu toe ervaren bewoners de participatietrajecten als onduidelijk. Bewoners zien ook dat er van bestemmingsplannen wordt afgeweken (voortijdige demping Rijnhaven en hoogte Scharnier). Dat roept vragen op. We vragen de gemeente daarom de participatie beter te regelen en de Wijkraad daarbij te betrekken. En daarnaast goed te communiceren met bewoners en hun reacties serieus te nemen. Er moet echt iets te kiezen zijn. Dat betekent dat een gemeentepan ook weleens kan sneuvelen.

Thema 2: Buitenruimte

Groen & water

Nu het bouwen op Katendrecht-Wilhelminapier de komende jaren blijft doorgaan neemt het risico op hittestress verder toe, vooral op de Wilhelminapier. Daar ervaart men met alle hoogbouw in warme zomers nu al hittestress. Wanneer de laatste plots op de pier worden ingevuld kan dit nog verder toenemen. Meer groen kan dat risico flink verlagen. Bovendien zorgt een groene omgeving voor een leefbaar en prettig woonklimaat, en nodigt het uit tot bewegen en ontmoeten, voor jong en oud.

Een groene omgeving vermindert stress, nodigt uit tot bewegen en het ontmoeten van buurtbewoners. Daarnaast is groen in de buurt goed voor de ontwikkeling van kinderen en kan het bijdragen aan persoonlijke ontwikkeling, zingeving en een goed microklimaat¹

Schoon

De cruiseschepen aan de Wilhelminakade zijn een iconisch beeld van de wijk en onze stad. Een icoon dat we graag behouden, tegelijk moet dit icoon toekomstbestendig en schoner worden gemaakt door de aanleg van walstroom.

Uit metingen van de belangenvereniging Schone Rivieren blijkt dat de Rijnhaven het meest vervuilde wateroppervlak van Nederland is. Het aantal aanwezige PCB's (plastics) is schrikbarend. Ook afval op straat is een doorn in het oog dit geeft een beeld van verloedering en ratten hebben vrij spel. Verder neemt de vervuiling (afval, ongedierte) mogelijk nog verder toe met de komst van het geplande strandje aan de zuidoost kant van de Rijnhaven.

Veilig

De feitelijke veiligheidssituatie op Katendrecht-Wilhelminapier is positief, maar de beleving van bewoners is vaak anders. Katendrecht was lange tijd een onveilige wijk. In de laatste acht jaar is de situatie flink verbeterd. Het aantal geregistreerde geweldsmisdrijven en meldingen van vandalisme ten opzichte van de meting van 2020 is op Katendrecht verder gedaald. Toch ervaren méér bewoners geweld, bedreiging en vandalisme als buurtproblemen.

Ook op de Wilhelminapier beoordelen bewoners de situatie voor wat betreft vandalisme en diefstal negatiever dan meldingen en registraties aantonen. Wel is sprake van een stijging van het aantal inbraken in garages en schuren op de Wilhelminapier. Bewoners op zowel Katendrecht als de Wilhelminapier ondervinden overlast van groepen jongeren. Ook ervaren bewoners veel agressief rijgedrag.

Thema 3: Mobiliteit

De snelle ontwikkeling van Katendrecht-Wilhelminapier leidt tot meer verkeer in onze wijk. Steeds meer fietsers, voetgangers en automobilisten delen dezelfde beperkte ruimte. Er ontstaan fietsfiles. In de spits staan reizigers opeengepakt in de metro en automobilisten doen geregeld meer dan een kwartier over de laatste honderd meter van hun rit.

Daarnaast ontstaan er onveilige situaties op plekken waar auto's en meer kwetsbare weggebruikers bij elkaar komen. De Brede Hilledijk is inmiddels berucht om het hoge aantal verkeersongevallen. Bovendien is onze wijk steeds meer in trek bij 'verkeersaso's' die de straten als racebaan gebruiken. Met de voorgenomen bouwplannen in onze wijk neemt de verkeersdruk nog verder toe.

De wijkraad maakt zich zorgen over de verkeersdruk die de bebouwing op de Wilhelminapier en op de pols van Katendrecht veroorzaakt, zowel tijdens de bouw als daarna als het aantal bewoners fors is toegenomen.

Alle bewoners bewegen zich dagelijks in en uit de wijk door de smalle toegangswegen. Hoe al het bestemmingsverkeer straks de 'autoluwe' Posthumalaan moet delen met het 'reguliere' verkeer tussen noord en zuid, is ons een raadsel. Dit probleem wordt erkend in analyses van de gemeente, oplossingen zijn niet bekend.

Daarnaast zijn de wegen in de wijk niet aangepast op toename van aantal fietsers en voetgangers. Er zijn diverse gevaarlijke kruispunten en onbeschermd oversteekplaatsen, zoals het kruispunt Hillelaan-Brede Hilledijk en kruispunt Brede Hilledijk en Veerlaan.

---

¹ Rapport Een groene gezonde wijk De Groene Stad https://www.wur.nl/upload_mm/f/f/c/43966e59-936b-4f76-99c0-b5c9656aca50_een_groene_gezonde_wijk.pdf

Het beperkt aantal toegangswegen naar de wijk is al langer een zorg, ook zonder toename van het verkeer; er hoeft maar iets te gebeuren, waardoor de Posthumalaan, Wilhelminaplein, Veemstraat, Laan op Zuid, Hillelaan of Brede Hilledijk afgesloten wordt. Zeker bij calamiteiten zijn de risico's van de beperkte ontsluiting van het gebied niet te overzien.

Thema 4: Welzijn

Verbinding oude en nieuwe bewoners (jong & oud)

Van oudsher bestaan er op Katendrecht sterke sociale netwerken tussen bewoners. De bewonersbetrokkenheid is groot. Door de bouw van honderden nieuwe woningen en de komst van vele nieuwe bewoners staan de sociale verbanden inmiddels wel flink onder druk. Met de vernieuwing nemen ook de sociale en economische verschillen tussen bewoners steeds meer toe. Daarnaast wordt op de Kop van Zuid anonimiteit ervaren.

Communicatie & overleg

Een goede communicatie met de wijk en haar bewoners is een belangrijke voorwaarde om meer bewoners betrokken te krijgen. Wanneer bewoners weten wat er in hun wijk speelt en waar ze welke voorzieningen kunnen vinden, vergroot dat hun binding met de wijk.

Zorg voor elkaar

Wij zien dat veel mensen in onze wijk te maken hebben met problemen als werkloosheid, armoede en eenzaamheid. Zij moeten kunnen rekenen op hulp. Het naar elkaar omkijken vormt tenslotte de kern van bewonersbetrokkenheid. Het is belangrijk dat iedereen kan meedoen, zodat Katendrecht-Wilhelminapier een sociale, gezonde en actieve wijk blijft.

Thema 5: Ondernemen

Horeca

Het huidige horeca-aanbod op Katendrecht-Wilhelminapier is nu voldoende. We pleiten wel voor meer variatie in het aanbod. Vooral het Deliplein heeft nu te weinig dag-horeca, waardoor het plein 's avonds levendig is, maar overdag 'doods' aanvoelt. Ook zien we weinig horeca voor lage- en middeninkomens.

Retail

Er is op Katendrecht-Wilhelminapier nu al een tekort aan winkels voor de dagelijkse boodschappen. Op de Wilhelminapier vind je een kleine Albert Heijn en in de pols van Katendrecht is een Jumbo gevestigd. Voor de meeste detailhandel moeten bewoners uitwijken naar andere wijken. Met de komst van nog veel meer bewoners de komende jaren, maken wij ons zorgen over het schrale winkelaanbod. De wijkraad is blij met het initiatief om vrijkomende panden een maatschappelijke functie te geven en voor de wijk te behouden, zoals het onderzoek dat nu loopt naar de gemeentelijke panden in de Rechthuislaan.

Overige voorzieningen

Bewoners ervaren een gebrek aan voorzieningen voor gezondheidszorg (apotheek, tandarts, fysiotherapeut) in de wijk, al zijn zowel op de Kaap en de Pier gezondheidscentra aanwezig. Vooral waar het kwetsbare bewoners betreft moeten we goed oog hebben voor de bereikbaarheid van deze voorzieningen. Oudere bewoners missen ook een pinautomaat en brievenbus in de buurt.

Evenementen

Op Katendrecht-Wilhelminapier worden jaarlijks talloze evenementen georganiseerd. Bewoners worden daar niet of te weinig bij betrokken.

3.3 Wijkopgaven

Om Katendrecht-Wilhelminapier de komende jaren aantrekkelijk en leefbaar te houden heeft de wijkraad vijf ambities benoemd:

1. In onze wijk is het prettig wonen, werken en verblijven.
2. In onze wijk is de buitenruimte op orde (schoon en veilig) en breiden we het groen uit.
3. In onze wijk zijn straten bereikbaar en veilig.
4. In onze wijk zijn sociale en maatschappelijke voorzieningen op orde.
5. In onze wijk is er een goed ondernemersklimaat.

De bovengenoemde ambities kunnen worden vertaald naar vijf strategische doelen. Deze doelen zijn onderbouwd met de knelpunten waar bewoners tegenaan lopen. Deze worden hieronder uiteengezet en zijn gebaseerd op participatie met de bewoners en ondernemers.

Doel 1: Verbeteren van wonen werken en verblijven

Samen werken aan een leefbare wijk

Het bouwen gaat de komende jaren door. De gemeente Rotterdam wil de komende vijf jaar 6000 tot 8000 nieuwe woningen bij laten bouwen op Katendrecht-Wilhelminapier.

Er is begrip voor het feit dat er nieuwbouw nodig is om de tekorten op de woningmarkt op te lossen. Door de transformatie van havengebied naar woonwijk liggen er kansen in de wijk Katendrecht-Wilhelminapier.

Wel dreigen er ook knelpunten. Er zijn zorgen met betrekking tot verdere verkeersproblemen en te hoge druk op de bestaande voorzieningen in de wijk. Gezien de grote toename van het aantal bewoners neemt de kans op (geluids-)overlast en de druk op de buitenruimte toe. De verbinding tussen de huidige bewoners en de nieuwkomers is daarnaast ook belangrijk.

Samenwerking tussen de wijk en de gemeente op deze onderwerpen is van belang, in plaats van elkaar als tegenstander gaan zien.

Betrokken bewoners

Een goede communicatie met de wijk en haar bewoners is een belangrijke voorwaarde om meer bewoners betrokken te krijgen. Wanneer bewoners weten wat er in hun wijk speelt en waar ze welke voorzieningen kunnen vinden, vergroot dat hun binding met de wijk.

De wijkraad vraagt de gemeente daarom meer werk te maken van een goede communicatie en participatie over de wijk met bewoners en daarvoor diverse kanalen te benutten, zodat zoveel mogelijk bewoners en bewoners van alle leeftijden worden bereikt.

De wijkraad ziet graag dat de gemeente bewoners tijdig informeert en gelegenheid biedt voor participatie. Tot nu toe ervaren bewoners de participatietrajecten als onduidelijk. Vandaar de vraag aan de gemeente om de participatie beter te regelen en de wijkraad daarbij te betrekken. Bewoners willen duidelijke communicatie vanuit de gemeente en wensen het gevoel te hebben serieus genomen te worden. Er zijn twijfels bij bewoners over de invloed van de huidige participatietrajecten en onduidelijkheden met betrekking tot de mogelijkheden.

Toerisme

Katendrecht en Wilhelminapier zijn aantrekkelijke uitgaansgebieden met veel publiektrekkers. Naar verwachting neemt het aantal toeristen hier de komende jaren nog verder toe. Dit boven op de instroom van nieuwe bewoners. Dit vergt kritisch kijken naar de programmering van het cultureel aanbod en evenementen in de wijk. Daar wil de wijkraad graag bij betrokken worden.

Bewoners denken dat de toename van toeristische attracties, zoals het Landverhuizersmuseum en het strand bij de Rijnhaven negatieve invloed zal hebben op de

leefbaarheid van de wijk. We vragen de gemeente toe te zien op het handhaven van de orde in deze publieke domeinen.

Doel 2: Aantrekkelijkere buitenruimte door vergroening, verduurzaming en een goed beheer

Groen

Meer groen kan risico op hittestress in stedelijke gebieden flink verlagen. Bovendien zorgt een groene omgeving voor een leefbaar en prettig woonklimaat en nodigt functioneel groen uit tot bewegen en ontmoeten voor jong en oud.

De wijkraad is blij met een actieve bewonersgroep die een groenplan voor de wijk heeft geschreven. Zij hebben veel ideeën over klein en groot groen, zowel voor zelfbeheer als voor aanleg door de gemeente. Graag wil de wijkraad de komende jaren met hen en de gemeente in gesprek om de juiste balans in de wijken te vinden.

Veilig en schoon

Op Katendrecht hebben bewonersinitiatieven als de Buurt Bestuurt en het Buurtpreventieteam een belangrijke bijdrage geleverd aan het verbeteren van de (feitelijke) veiligheid. Op de Wilhelminapier is ook een Buurt bestuurt actief. We vragen de gemeente en (overige) bewoners deze buurtcommissies krachtig te ondersteunen.

Doel 3: In onze wijk zijn straten bereikbaar en veilig

Mobiliteit

De snelle ontwikkeling van Katendrecht-Wilhelminapier leidt tot meer verkeer in onze wijk. Steeds meer fietsers, voetgangers en automobilisten delen dezelfde beperkte ruimte. Er ontstaan fietsfiles, in de spits staan reizigers opeengepakt in de metro en automobilisten doen geregeld meer dan een kwartier over de laatste honderd meter van hun rit.

De wijkraad maakt zich zorgen over de verkeersdruk die de bebouwing op de Wilhelminapier en op de pols van Katendrecht veroorzaakt, zowel tijdens de bouw als daarna wanneer het aantal bewoners fors is toegenomen.

Zeker bij calamiteiten zijn de risico's van de beperkte ontsluiting van het gebied groot.

In het reactiveren van personenvervoer over water (waterbus lijn 18) ziet men een oplossing voor de verkeersdruk op beide schiereilanden, zeker tijdens de jarenlange bouwperiode. De wijkraad wil de komende jaren graag in gesprek om de kansen van het vervoer over water te stimuleren.

We vragen de gemeente daarom samen met bewoners na te denken over goede oplossingen om de verkeersdruk te verminderen. Voor een goed bereikbare wijk met veilige wegen is het ook van belang dat er voldoende laad- en losplekken zijn. Zodat bezorgdiensten niet de stoep of het fietspad blokkeren, zoals veel gebeurd in het polsgebied en op de Otto Reuchlinweg. Als laatste vragen we aandacht voor stevigere aanpak van verkeersaso's o.a. tijdens het zomeroffensief. Bekende hotspots van verkeersaso's zijn de Laan op Zuid en de Otto Reuchlinweg.

Doel 4: In onze wijk zijn sociale en maatschappelijke voorzieningen op orde.

Verbinding oude en nieuwe bewoners (jong & oud)

Van oudsher bestaan er op Katendrecht sterke sociale netwerken tussen bewoners. De bewonersbetrokkenheid is groot. Door de bouw van honderden nieuwe woningen en de komst van vele nieuwe bewoners staan de sociale verbanden inmiddels flink onder druk. Vanwege de vernieuwing nemen ook de sociale en economische verschillen tussen bewoners steeds meer toe. Daarnaast wordt op de Wilhelminapier anonimiteit ervaren.

Wat goed is voor een stad, hoeft niet altijd goed te zijn voor de wijk, maar soms biedt een gebiedsontwikkeling ook kansen/mogelijkheden.

De wijkraad vraagt de gemeente daarom te investeren in meer ontmoetingsplekken en de bewoners te betrekken bij de invulling. Plekken waar mensen van alle leeftijden, culturele en sociale achtergronden elkaar kunnen (blijven) ontmoeten, en samen activiteiten kunnen ondernemen. Door het vertrek van het bedrijf Provimi liggen er kansen voor de wijk om hier een maatschappelijke bestemming aan te geven. Ook de ons beloofde buurtruimte in Fenix 2 biedt ontmoetingsmogelijkheden voor nieuwe en oud-bewoners.

Zorg voor elkaar

Veel mensen in de wijk hebben te maken met problemen zoals werkloosheid, armoede en eenzaamheid. Zij moeten kunnen rekenen op hulp. Het naar elkaar omkijken vormt tenslotte de kern van bewonersbetrokkenheid. Het is belangrijk dat iedereen kan meedoen, zodat Katendrecht-Wilhelminapier een sociale, gezonde en actieve wijk blijft.

Als wijkraad zien we kansen om meer te investeren in het welzijnsoverleg. Zo kunnen betrokken organisaties (zorg, woningcorporaties, onderwijs, jongeren- en ouderenorganisaties) samen bespreken wat er nodig is in de wijk en actie ondernemen.

Doel 5 Het creëren van een goed ondernemersklimaat

Horeca

Er is veel horeca-aanbod op Katendrecht-Wilhelminapier. Er is volgens bewoners wel weinig variatie in dit aanbod. Vooral het Deliplein heeft nu te weinig dag-horeca waardoor het plein 's avonds levendig is, maar overdag 'doods' aanvoelt. Verder is er weinig horeca voor lage- en middeninkomens. Daarnaast wordt er overlast ervaren van de avondhoreca (orde & veiligheid, opruimen afval).

De wijkraad gaat graag in gesprek met de gemeente over het horecabeleid in de stad en met name in en rondom het gebied van de Rijnhaven waar het aanbod zeer groot is. Verder is er de wens dat ondernemers worden aangesproken op effecten zoals afval, geluidsoverlast en veiligheid.

Retail

Er is op Katendrecht-Wilhelminapier een tekort aan winkels voor de dagelijkse boodschappen. De komst van nog veel meer bewoners de komende jaren brengt zorgen met zich mee over het schrale winkelaanbod.

De wijkraad wil de gemeente vragen om actie te ondernemen rondom de missende detailhandel en om nieuwe ondernemers te stimuleren zich op Katendrecht-Wilhelminapier te vestigen. Dat levert ook nieuwe werkgelegenheid op.

Overige voorzieningen

Bewoners ervaren een gebrek aan voorzieningen voor gezondheidszorg (apotheek, tandarts, fysiotherapeut) in de wijk. We vragen de gemeente om te zorgen voor voldoende voorzieningen op een bereikbare afstand ook voor kwetsbare (oudere) bewoners die slecht ter been zijn.

Evenementen

We willen graag meedenken in de keuze en organisatie van evenementen op de Kaap en voorrang geven aan buurt evenementen.

BIJLAGEN WJKVISIE
Katendrecht-Wilhelminapier

Bijlage 1 – Indicatoren Staat van de Wijk

Indicatoren	Katendrecht	Kop van Zuid²	Rotterdam
Bevolking			
Aantal inwoners	5.713	2.687	651.269
Aantal huishoudens	2.852	1.716	326.419
% geen migratieachtergrond	48%	44%	47%
% westerse migratieachtergrond	12%	18%	14%
% niet-westerse migratieachtergrond	40%	39%	39%
% inwoners 0 t/m 15 jaar	18%	8%	16%
% inwoners 15 tot 75 jaar	78%	90%	78%
% inwoners 65 en ouder	13%	8%	16%
% inwoners 75 en ouder	4%	2%	7%
% eenpersoonshuishoudens	46%	59%	48%
Paar zonder kinderen (% huishoudens)	23%	27%	21%
Paar met kinderen (% huishoudens)	19%	8%	19%
Eenoudergezin (% Huishoudens)	10%	4%	11%
Woningen			
Aantal zelfstandige woningen	2.829	1.682	304.505
<i>Woningverdeling naar bezit</i>			
% woningen van woningcorporaties	39%	31%	43%%
% woningen particuliere huur	31%	43%	24%%
% eigenaar-bewoners	30%	26%	33%
<i>Woningindeling naar bouwjaar (5 categorieën, %)</i>			
Tot 1945	21%	0%	31%
1945-1968	9%	0%	21%
1969-1979	0%	0%	9%
1980-1999	27%	0%	27%
Vanaf 2000	43%	100%	13%
% kwetsbare meergezinswoningen	22%	0%	23%
Gemiddelde WOZ-waarde per M2	€ 3.695	€ 4.629	€2.712
% dat zegt tevreden te zijn over de huidige woonsituatie (incl. woning, buurt, mensen, voorzieningen)	75%	82%	67%
Voorzieningen			
% huishoudens dat zegt tevreden te zijn over het aanbod voorzieningen tezamen	44%	43%	48%
% vindt medische 1 ^e lijnszorg voldoende aanwezig	89%	91%	87%
% vindt winkels dagelijkse boodschappen voldoende aanwezig	47%	78%	88%
Aantal arbeidsplaatsen in de wijk	1.811	20.362	384.170
% m2 van objecten met niet-woonfunctie	33%	78%	38%

² In dit document 'Wilhelminapier'.

Indicatoren:	Katendrecht	Kop van Zuid	Rotterdam
Werk & Inkomen			
Gemiddeld gestandaardiseerd huishoudinkomen	€ 29.000	€ 58.300	€29.000
% Lage inkomens (= % tot 110% sociaal minimum)	24%	4%	19%
Niet werkende beroepsbevolking (15-75 jaar)	13%	3%	13%
% huishoudens met bijstandsuitkering ³	12%	2%	11%
% huishoudens met inkomensbron uitkering ⁴	16%	2%	14%
% Bewoners (18+) met schulddienstverlening	1,0%	0,4%	0,8%
Jeugd & Onderwijs			
% o t/m 3 jaar	4,3%	4,2%	4,4%
% 4 t/m 11 jaar	9,6%	3,0%	8,4%
% 12 t/m 17 jaar	6,2%	1,7%	5,9%
% 18 t/m 22 jaar	5,8%	5,5%	7,0%
% jongeren met een startkwalificatie (18 t/m 22 jaar)	63,7%	77,0%	62,6%
% Voortijdige schoolverlaters (12 t/m 22-jarigen)	0,7%	1,9%	2,5%
Aantal Incidenten jeugdoverlast (per 1.000 inw.)	8	5	9
% Jeugdigen met Jeugdreclasseringsmaatregel	2,6%	0,0%	1,3%
% HALT verwijzing (12 t/m 17-jarigen)	2,0%	0,0%	2,0%
Veiligheid			
Overlastmeldingen leefmilieu (per 1.000 inw.)	33	111	57
% ervaart overlast door jongeren in de eigen buurt	18%	16%	14%
% ervaart drugsoverlast in de eigen buurt	8%	7%	12%
% ervaart overlast door omwonenden	10%	7%	12%
Aantal inbraken van woningen (per 1.000 adressen)	3,2	1,8	3,5
Aantal openlijke geweldplegingen tegen personen (per 1.000 inw.)	0,0	0,4	0,4
Aantal mishandelingen (per 1.000 inw.)	1,4	2,6	3,7
Aantal overvallen (per 1.000 inw.)	0,0	0,4	0,1
Veiligheidsbeleving (index)	131	139	108

³ Participatiewet⁴ WW, Participatiewet, WAO

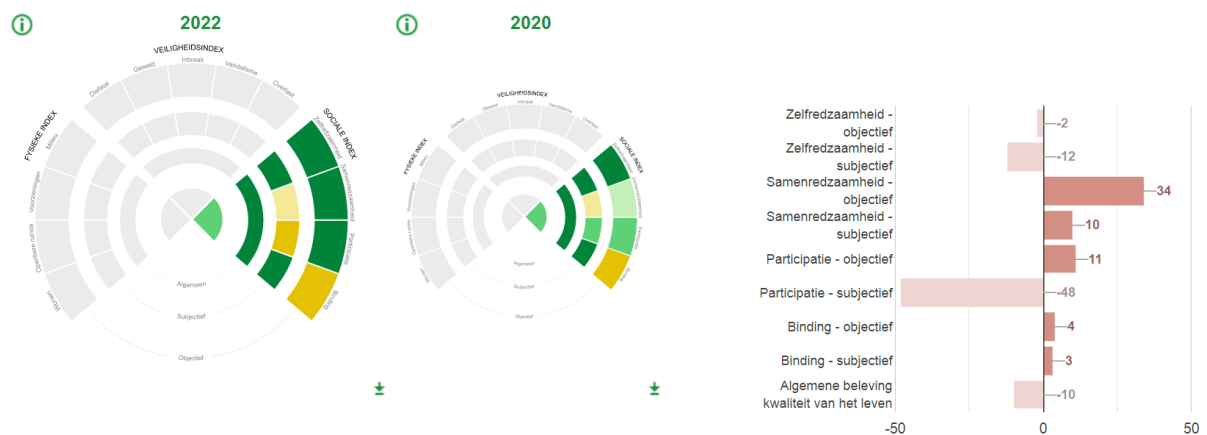
Indicatoren:	Katendrecht	Kop van Zuid	Rotterdam
Welzijn & Participatie			
% bewoners dat zegt tevreden te zijn met de kwaliteit van hun leven	82%	87%	78%
% bewoners die mantelzorg verrichten	10%	12%	15%
% bewoners die wekelijks sporten	57%	69%	55%
% bewoners die burenhulp verlenen	44%	40%	46%
% bewoners die actief zijn als vrijwilliger	19%	16%	21%
% bewoners die actief zijn in een bewonersinitiatief	20%	21%	20%
% bewoners dat zegt trots te zijn op eigen buurt	71%	75%	52%
% bewoners dat zegt zich verbonden te voelen met buurt	63%	52%	50%
% huishoudens dat <u>geen</u> gebruik maakt van voorzieningen sociaal domein ⁵	76%	97%	74%

Sociale index

Sociale index Katendrecht 2020 - 2022

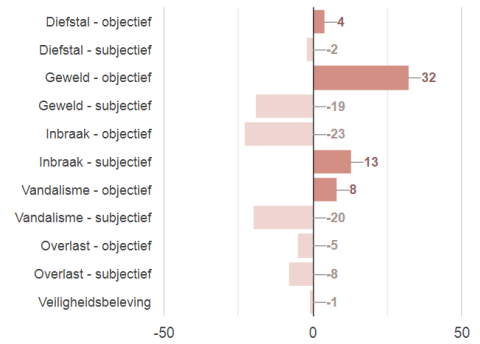
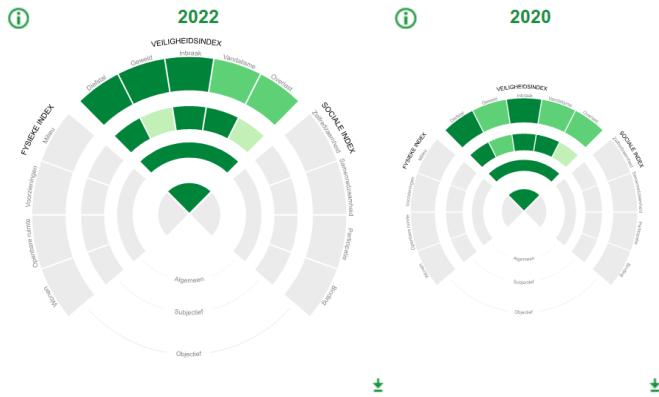
Sociale index Kop van Zuid 2020 - 2022

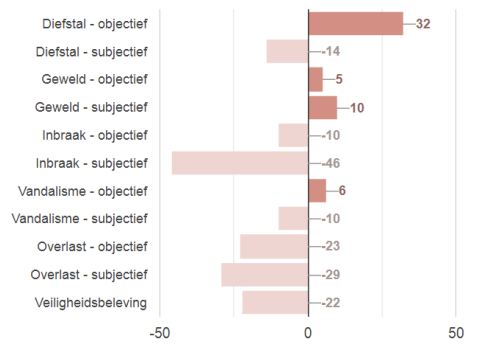
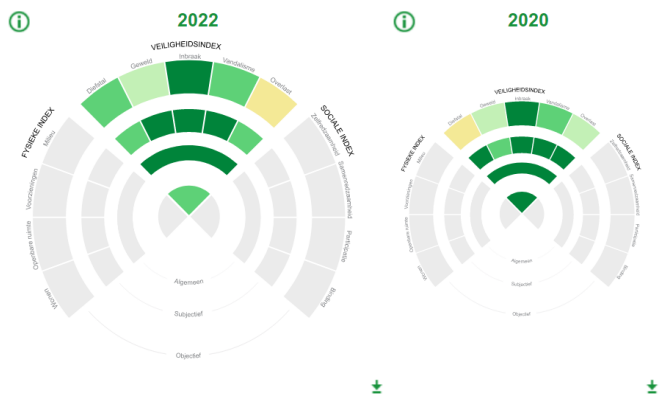
⁵ Zoals WMO, Jeugdwet, Participatiewet.

Veiligheidsindex

Veiligheidsindex Katendrecht 2020 - 2022

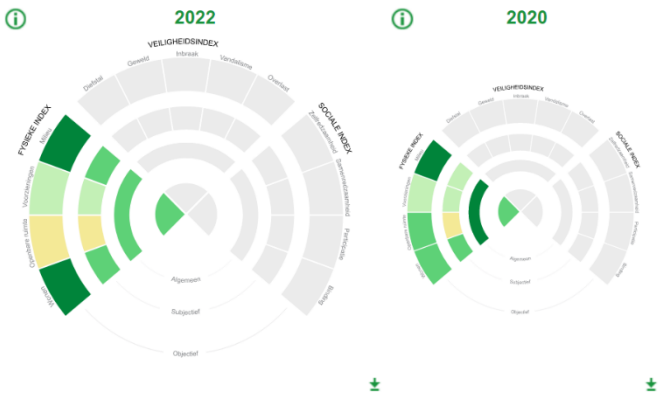

Veiligheidsindex Kop van Zuid 2020 - 2022

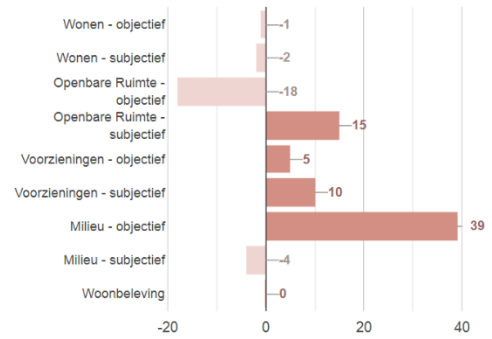
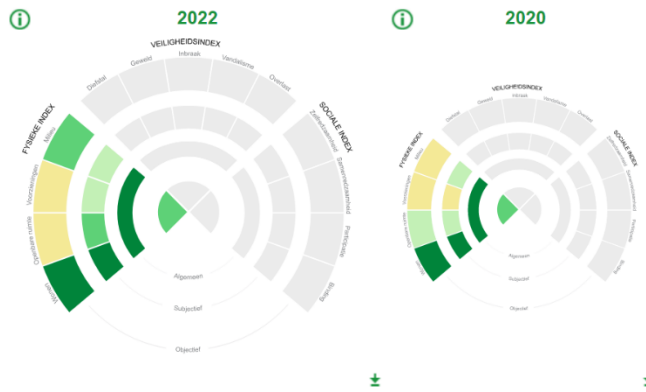

Fysieke index

Fysieke index Katendrecht 2020 - 2022

**Fysieke index Kop van Zuid
2020 - 2022**

Bijlage 2 – Toelichting SWOT-analyse

Sterkte punten

Katendrecht-Wilhelminapier is een relatief veilige wijk (volgens Veiligheidsindex Rotterdam). Ze ligt op een unieke plek in de stad, aan het water en nabij het centrum. De roerige geschiedenis van het gebied zie je nog terug in diverse bouwwerken (pakhuizen, Hotel New York, Deliplein etc.). In combinatie met de nieuwe architectonische hoogstandjes geven ze dit gebied een bijzondere en aantrekkelijke uitstraling.

De wijk beschikt over een divers en eigentijds horeca- en cultuuraanbod. Waar de Wilhelminapier vooral een typisch grootstedelijke uitstraling heeft, staat Katendrecht juist bekend om haar levendige en dorpse karakter met zeer diverse bewonersgroepen. Op Katendrecht zetten veel bewoners zich in voor de wijk en is de bewonersbetrokkenheid relatief (nog) groot.

Zwakke punten

De vele bouwactiviteiten in dit gebied hebben een keerzijde: er zijn de laatste jaren meer klachten over bouwoverlast. Al het bouwwerk leidt bovendien tot meer parkeerdruk, verkeersonveiligheid en een minder goede bereikbaarheid. Het is belangrijk dat aan de genoemde overlast iets wordt gedaan, om de wijk toegankelijk en leefbaar te houden. Voor de dagelijkse boodschappen en sociale hulp of ondersteuning zijn er weinig voorzieningen. Bewoners zijn daarvoor veelal aangewezen op het Centrum of op Zuid. Er is ook weinig groen. De bewoners van de Wilhelminapier hebben weinig sociale verbintenis met de eigen buurt. Dit is vaak het gevolg van hoogbouw. Onderling contact is lastiger in 'verticale straten'.

Kansen

Er zijn ook kansen in de wijk. Zoals het aantal gemeentelijke panden in de wijk. Hier ligt een mogelijkheid om deze panden te behouden voor een maatschappelijke invulling. Door hier bijvoorbeeld een makersbranche te stimuleren, kunnen de levendigheid en werkgelegenheid in de wijk worden vergroot.

Veel bewoners hebben aandacht voor historisch besef en willen een balans tussen oud en nieuw in de wijk bewaren. Bewoners en bezoekers doen mee aan rondleidingen en willen het oude Katendrecht zien en horen in de verhalen er achter.

Het rauwe randje van het oorspronkelijke Katendrecht zou met Provimi en het bedrijfsgebouw van Codrico nog zichtbaar kunnen blijven als de authentieke gevels behouden blijven, ook al krijgen de gebouwen een andere functie.

De komst van veel nieuwkomers kunnen meer door de huidige bewoners gewenste voorzieningen naar de wijk brengen zoals supermarkt, drogist en andere retail, daghoreca, zwembad, etc.

Het landverhuizersmuseum biedt een kans om ontmoeting tussen oud- en nieuwe bewoners te verstevigen als hier de beloofde buurtruimte in komt.

Door sluiting van de fabrieken Codrico en Provimi neemt de verkeersveiligheid toe. Nu rijden er dagelijks nog veel vrachtwagens door de wijk.

Betaalbare huizen zorgen ervoor dat jongeren in hun wijk kunnen blijven wonen als ze het huis uitgaan.

Bedreigingen

De snelle ontwikkeling van Katendrecht-Wilhelminapier waaronder de bouw van vele woningen in het duurdere segment hebben de wijk veel gebracht. Het gebied ziet er beter uit

dan ooit en honderden kapitaalkrachtige bewoners zijn naar de wijk getrokken. Alle vernieuwing heeft echter ook geleid tot grote sociaaleconomische verschillen tussen bewoners. De kloof tussen arm en rijk tekent zich steeds scherper af. Mensen met een minder gevulde portemonnee (jeugd, ouderen) verlaten de wijk, omdat er geen betaalbare woningen zijn. Als de gentrificatie verder doorzet bestaat bovendien het gevaar dat Katendrecht haar zo gewaardeerde identiteit verliest. De nieuwbouw van 6000 – 8000 woningen zorgt voor verdichting in de wijk. In warme zomers kan deze verdichting leiden tot hittestress.

Het Rijnhavenpark biedt daarvoor verlichting maar trekt ook veel recreanten naar het stadsstrand. De bereikbaarheid van de wijk met twee smalle toegangs/uitgangswegen neemt hierdoor af en de verkeersdrukke toe. .

Bijlage 3 – Verwerking participatie Katendrecht-Wilhelminapier

De thema's die het meeste uit de participatie avonden met bewoners en ondernemers zijn gekomen worden hier benoemd. Vanuit deze kansen, wensen, mogelijkheden, bedreigingen en zorgen wordt de komende jaren met de gemeente het gesprek aangegaan om samen draagvlak te co-creëren en vergroten.

Want "wijk aan zet" is vooral samen.

Thema 1: Wijkontwikkeling

- Zorg voor een goede verdeling van woningen zodat iedereen die dat wil een kans maakt hier te kunnen wonen. Zowel nieuwe bewoners, Katendrechtters en hun kinderen, jong en oud, en alle inkomens.
- Ga met bewoners in gesprek over het groen rond het Nico Koomansplein naast de Fenix
- Breid de voorzieningen voor gezondheidszorg en detailhandel uit.
- Richt nieuwe, sociale ontmoetingsplaatsen in voor de verbinding tussen oude en nieuwe bewoners.
- Wees terughoudend in het creëren van het aantal toeristische trekpleisters en met het afgeven van horecaverunningen en evenementencontracten.
- Behoud zoveel mogelijk wateroppervlakte.
- Wees kritisch met evenementenvergunningen en betrek de wijkraad bij het afgeven van evenementenvergunningen.
- Organiseer een bewonersavond met wethouder en projectmanagers van alle bouwprojecten, en ga in gesprek over de gevolgen van de ontwikkelingen voor de wijk op het gebied van mobiliteit, voorzieningen, winkels en sociale cohesie.
- Geef een overzicht van alle participatietrajecten met data, soort participatieactiviteit, manier van participeren, verwerking van resultaten en wat de gemeente ermee doet.
- Geef bewoners keuzemogelijkheden bij de planvorming: hoe en op welke punten kunnen zij de invulling van de projecten beïnvloeden?
- Extra aandacht voor ouderen die in de wijk willen blijven en willen verhuizen naar een kleinere (senioren) woning.

Thema 2: Buitenruimte

- Ga in gesprek met de bewonersgroep die het Groenplan hebben gemaakt voor de wijk en werk samen aan een groene wijk.
- Licht een heel voetbalveld aan stenen en vervang die door groen; grote groenperken met bijvoorbeeld hoge grassen en stevige struiken.
- Plant driehonderd nieuwe, grote bomen in de hele wijk (deels ter vervanging van zieke bomen).
- Plant een grotere diversiteit aan planten, bomen en winterharde, groenblijvende struiken.
- Maak daken groen.
- Plaats picknicktafels in het Buizenpark en sporttoestellen in het Kaappark.
- Richt op diverse plekken in de wijk kleine speelplekken voor jonge kinderen in, inclusief bankjes voor (groot)ouders. Op de pier is nu bijna geen speelplek en op Katendrecht wordt het steeds minder.
- Richt natuurplekken in met een educatieve functie zoals een 'tiny forest' op de Kaap.
- Breid het hondenlosloopgebied in het Buizenpark uit en onderhoud hondenuitlaatplaatsen.
- Stimuleer bewonersinitiatieven en zelfbeheer.
- Vang water op in regentonnen voor meer tappunten in de straten.
- Realiseer een walstroomvoorziening voor cruiseschepen.

- Pak het afval en ongedierte (ratten) aan.
- Verbeter het ophalen van afval bij de hoogbouw. Nu waaien containers vaak open en zorgen ze voor afval op straat.
- Onderhoud openbare ruimtes door vaker schoon te maken en afvalbakken te plaatsen.
- Stimuleer horeca tot het terugbrengen van afvalproductie en beter opruimen van afval, en zorg voor handhaving.
- Ondersteun prikclubs in de buurten.
- Laat gemeenteambtenaren het goede voorbeeld geven bij het tegengaan van rook- en peukenoverlast.
- Laat hondenuitlaat- en losloopplaatsen ook onder de opruimplicht vallen.
- Voer afval van ondernemers sneller af (bijvoorbeeld door inzet van Oscar Circulair) en voorkom volle containers en afvalbakken.
- Versterk de samenwerking met Buurt Bestuurt, Buurt Preventie en wijknetwerken op het gebied van wonen, ondernemen, welzijn, jeugd en ouderenzorg.
- Organiseer meer jongerenactiviteiten en plekken waar de jongeren elkaar kunnen ontmoeten.
- Laat wijkagent en BOA's bereikbaar, zichtbaar en aanspreekbaar zijn in de wijk.

Thema 3: Mobiliteit

- Denk na over de inrichting van fietspaden om capaciteit en doorstroming te verhogen.
- Maak een aparte strook voor (snor)fietsers op de Rijnhavenbrug.
- Laat de waterbushalte (lijn 18) bij de SS Rotterdam voor Katendrecht en Wilhelminapier terugkomen.
- Leg voldoende laad- en losplekken aan, zodat koeriers niet op de stoep of op het fietspad hoeven te parkeren. Denk hierbij aan het Polsgebied en de Otto Reuchlinweg.
- Verhoog de capaciteit van de metro in de spits.
- Onderzoek of een shuttlebus tussen de Kop van Katendrecht en het metrostation mogelijk is. Als er geen nieuwe winkels naar de wijk komen, kunnen bewoners makkelijker naar de winkels buiten de wijk.
- Maak nu plannen voor de ontsluiting van Katendrecht-Wilhelminapier in 2030 (als er duizenden woningen bij zijn gekomen). Nu ontstaan er al regelmatig opstoppingen.
- Ga vanuit het gemeentelijk cluster mobiliteit regelmatig om tafel met de bewoners van Katendrecht, bijvoorbeeld in het verkeersoverleg dat de wijkraad faciliteert.
- Behoud de ontsluiting van Katendrecht via twee ontsluitingswegen.
- Verbeter de doorstroom op het kruispunt Brede Hilledijk/Hillelaan, zodat deze 'flessenhals' klaar is voor de toekomstige verkeersstromen.
- Voer een maximumsnelheid van 30 km/h in op de Brede Hilledijk.
- Laat het verkeer afremmen rond oversteekplaatsen, ook waar geen zebra's zijn maar slechts kanalisatiestrepen. Dit geldt bijvoorbeeld op de Brede Hilledijk en de Posthumalaan.
- Handhaaf stevig op verkeersovertredingen, onder meer tijdens het zomeroffensief van politie en gemeente. Maak gebruik van innovatieve technieken zoals de nieuwe mobiele camera's van het OM en de lawaai-camera's. Bekende hotspots van verkeersaso's zijn de Laan op Zuid en de Otto Reuchlinweg.
- Richt een laagdrempelig meldpunt in voor verkeersoverlast, de MeldR-app is een goed voorbeeld.
- Denk na de vele mantelzorgers die in onze wijken komen en neem dat op in beleid

Thema 4: Welzijn

- Organiseer halfjaarlijkse nieuwkomersfeesten op het Deliplein voor nieuwe bewoners
- Richt sportclubs op in de wijk.
- Geef een jaarlijkse gids uit met adressen, activiteiten en informatie over de wijk.
- Laat de wijkkrant vaker verschijnen in heel de wijk.
- Activeer het welzijnsoverleg: zorg, woningcoöperaties, scholen, jongeren en ouderenorganisaties bespreken maandelijks wat er in de wijk nodig is aan ondersteuning van bewoners.
- Zet hieromheen een vrijwilligersorganisatie op die bewoners werft om een bijdrage te leveren aan verbetering van de wijk (prikclubs, Groen, Verkeer, Eenzaamheid etc.).
- Laat SOL (Samen Ondernemend Leren) meer beroepskrachten inzetten.
- Zet een nieuwe jongeren ontmoetingsplek (jongerenhub) op.
- Laat ondernemers die op zoek zijn naar personeel voorrang geven aan werkzoekenden uit de wijk.

Thema 5: Ondernemen

- Betrek bewoners meer bij overleg over het horeca-aanbod.
- Zorg voor meer variatie in het aanbod van dag- en avondhoreca.
- Zorg ook dat de horeca betaalbaar is en blijft voor lage- en middeninkomens.
- Organiseer de nachthoreca beter.
- Zorg ook voor uitgaansmogelijkheden voor jongeren en jongvolwassenen.
- Maak ondernemers medeverantwoordelijk voor de orde en veiligheid en het afvalprobleem in hun omgeving.
- Zorg voor meer detailhandel in overleg met bewoners en wijkraad. Benut hiervoor een deel van de plint van de hoogbouw en de vrijkomende panden in de oudbouw stimuleer hier een 'makersbranche' in.
- Organiseer eventueel een rijdende supermarkt voor dagelijkse (betaalbare) boodschappen.
- Activeer de ondernemersvereniging op de Wilhelminapier, eventueel in nauwe samenwerking met de BIZ Hart van Katendrecht. Laat bewoners meedenken.
- Zorg voor een brievenbus en pinautomaat op de Kaap.
- Overleg met bewoners over de Evenementenkalender: evenementen moeten bij de wijk passen.
- Zet het Deliplein in voor buurtfeesten.